

Štědrá ruka Boží

Základ kázání: **1.Timoteovi 6:17-19**

1. čtení: Kazatel 5:9-19

¹⁷ Těm, kteří jsou bohatí v tomto věku, přikazuj, ať nejsou pyšní a nedoufají v nejisté bohatství, nýbrž v Boha, který nás štědře opatřuje vším, co potřebujeme; ¹⁸ napomínej je, ať konají dobro a jsou bohatí v dobrých skutcích, štedří, dobročinní, ¹⁹ a tak ať si strádají dobrý základ pro budoucnost, aby obdrželi pravý život.

Milí bratři, milé sestry,

před několika dny jsem se procházel po loukách pod Hradiskem. Šel jsem zrovna alejí švestek, samozřejmě už obranou. Na stromech žádná modrá barva nebyla, ale pod stromy byly ještě tu a tam durancie, které zřejmě nedávno spadly na zem. Začal jsem sbírat a jíst. Najedl jsem se dosyta za několik málo minut. A tu mě opanovala vděčnost Bohu za jeho úžasné dary. Jak se máme dobře! Jak se o nás nebeský Otec stará! Jídlo leží na zemi v přírodě, stačí se jen sehnout a jíst. To už není daleko od pečených holubů rovnou do huby. Apoštol Pavel má pravdu. Bůh nás skutečně

- *štědře opatřuje vším, co potřebujeme.*

Nejen tedy že nás zaopatřuje. Nejen že nám dává. Ale **štědře** nás zaopatřuje. **Bohatě** nám dává. A doslova apoštol říká: Bůh nás bohatě zaopatřuje **k naší radosti**. K našemu **radostnému užívání**. K našemu **požitku**. Ano, když se o nás Bůh stará, pak nám to činí radost. Radujeme se. Je nám z toho dobře. Jsme šťastní. Podobně to dnes vystihl moudrý Kazatel:

- ¹⁷ Hle, co jsem shledal: Je dobré a pěkné, aby člověk jedl a pil a měl se dobře při veškerém klopotném pachtění pod sluncem v časných dnech života, které mu dal Bůh, neboť to je jeho podíl. ¹⁸ Tak je tomu s každým člověkem; to, že mu Bůh dal bohatství a poklady i možnost užívat jich, brát svůj podíl a radovat se při svém pachtění, je dar Boží. ¹⁹ Ten totiž příliš nemyslí na dny svého života, protože Bůh oblažuje jeho srdce radostí. (Kaz 5:17-19)

Dnes tedy společně mimo jiné vzdáváme Bohu díky za jeho dobré dary, kterými nás obdaroval. Díkuvzdání slavíme jednou za rok. Bezprostředně poté, co jsme z našich polí a zahrad sklidili poslední ovoce a zeleninu. A že zrovna letos máme za co děkovat, to už jsem naznačil. Letos se nemusíme do díků Bohu za jeho dobré dary vůbec nutit. Stromy se lámaly pod tíhou ovoce všeho druhu. Rajčat se urodilo, že se nám o nich v noci i zdálo. A cuket narostlo tolik, že už to snad ani slepice nechtěly žrát. Ne, po této stránce jsme nestrádali. Spíš nás možná mnohdy sužoval pocit, že už nevíme, co s tou úrodou vlastně dělat, jak s tím vším naložit, koho ještě obdarovat, jak to všechno zavařit, usušit – aby ty dary nepřišly nazmar.

A tak jsme Bohu skutečně vděční, že se o nás tak stará. Že nám tolik dopřává. Že nad námi drží svou ochrannou ruku. Že nad námi zcela viditelně rozprostřel své štědré dlaně.

To ale není všechno... Musíme k tomu připočítat, že stále máme co jíst a co pít. Že vody a chleba máme pořád dost – i když vody ubývá a chléb bude dražší. Že máme střechu nad hlavou – i když to třeba není vila za 20 milionů. Že máme peníze, třebaže to nejsou statisíce na kontě. Že máme pořád co na sebe, i když se nejedná o značkové oblečení podle poslední módy. Že naše děti a vnoučata mohou chodit do školy, přestože nedocházejí do prvotřídních soukromých škol. Že máme čím jezdit na nákupy a k doktorovi – i když ne zrovna v nablýskaném sportáku. Že máme práci, přestože nás někdy štve a nebaví. Že jsme zdraví – i když ne pořád. Vždycky by to mohlo být lepší, co si budeme povídat. Ale přesto: Bůh nám alespoň dnes dopřál tolik zdraví, abychom mohli být zde – spolu s bratry a sestrami, v přítomnosti Pána Ježíše. A že žijeme v oblasti, kde se neválčí, třebaže se lidé k sobě kolikrát nechovají hezky. Že žijeme ve svobodné zemi – i když tuto svobodu mnoho lidí zneužívá. A to v tuto chvíli vůbec nezmiňuji to rozmanité duchovní pozeňání, kterým nás Bůh zahrnul, zahrnuje a bude zahrnovat po celou věčnost!

Když toto všechno vypočítáme, pak musíme uznat: Ano, my jsme ti bohatí, o kterých Pavel mluví. My jsme ti bohatí, které dnes Písmo napomíná a zároveň povzbuzuje. My jsme ti bohatí – srovnáme-li se s dalšími miliardami lidí po celém světě. Jistě, jsou mezi námi sociální a především ekonomické rozdíly.

A někdy dokonce výrazné rozdíly... Ale srovnáno s chudými a nehostinnými krajinami po celé Zemi, my jsme ti bohatí v tomto věku, v této době, v této chvíli. A co nám, bohatým tohoto času, Pavel sděluje? K čemu nás vybízí? Jak nás napomíná?

1) Za prvé: **Nezpychněte! Nepropadněte pýše! Zůstaňte pokorní!**

Právě my jsme totiž v pokušení upadnout do pýchy. My si můžeme ve slabé chvíli říct: *To všechno je výsledek naší práce, našeho úsilí, našich mozolů, našeho potu, našeho stresu. To všechno máme proto, že jsme aktivní, že naši předkové byli aktivní a že naše děti nám aktivně pomáhají. To jsme dokázali my, že se máme tak dobře.* No, a kde je pak místo pro Boha? Moudře se modlí mudrc v knize Přísloví, jen co je pravda:

- ⁸ *Vzdal ode mne šálení a lživé slovo, nedávej mi chudobu ani bohatství! Opatřuj mě chlebem podle mé potřeby,* ⁹ *tak abych přesycen neselhal a neřekl: "Kdo je Hospodin?" ani abych z chudoby nekradl a nezneuctil jméno svého Boha.* (Př 30:8-9)

My se musíme čas od času přímo donutit, abychom si pokorně uvědomili, že to všechno, co máme, a to všechno, čím jsme, je jen z Boží milosti. Rádi to sice pořád opakujeme a zdůrazňujeme. Ale ne vždycky to skutečně vnitřně prožíváme. A tak to je náš první cíl: Zůstat pokorný. Uznávat, že to všechno, co mám, mám opravdu jen díky Bohu. A Bohu za to skutečně děkovat. Pokora před Bohem a vděčnost Bohu – to jsou dva účinné léky na naši hříšnou lidskou pýchu.

Stačilo by, aby Bůh jen trošku jinak nasměroval můj život – a všechno, co nyní mám, v tu ránu můžu ztratit. Jen vzpomeňme na Jóba, který během chvíle přišel o všechno, co měl. Z ničeho nic neměl nic. A pak musel znovu pokorně hledat Boží tvář a poznávat svého Stvořitele.

2) A přesně tímto směrem apoštol Pavel pokračuje. Říká: **Nedoufejte v nejisté bohatství!** Fakt, že dnes máte všechno, co k životu potřebujete a ještě mnohem, mnohem víc, zítra nemusí platit. Klidně už zítra může být všechno jinak. Blázen by tedy doufal ve své bohatství. Blázen by skládal naději v to, co vlastní. A přesto to tak děláme, bratři a sestry. Když mám větší výplatu než obvykle, hned se cítím bezpečněji. Když mám víc peněz na kontě, hned mám hřejivý pocit, že všechno klope a bude jen dobře. Život je najednou fajn. A tak musím pracovat a vydělávat, abych byl zajištěný do budoucna. Jistě: Strádání majetku, rozumné nakládání s tím, co máme – to v žádném případě nezpochybňuji a nenapadám. To je v pořádku. Ale přitom vezme, že majetek je nestálý. A to nakonec víme: Ze zkušenosti. Možná z naší vlastní zkušenosti nebo z našeho okolí. To víme z novin a z televizních zpráv. To víme z dějin. To víme také z Bible.

Velmi podobně to líčí král Šalomoun:

- ⁹ *Kdo miluje peníze, peněz se nenasytí, kdo miluje hojnost, nemá nikdy dosti. Také to je pomíjivost.* ¹⁰ *Když se rozmnožuje jmění, množí se i příživníci. Jaký prospěch z toho mívá vlastník? Ledaže se na to může dívat.* ¹¹ *Sladký je spánek toho, kdo pracuje, ať jí málo nebo mnoho, ale boháčovi nedopřeje spánku sytost.* ¹² *Je zlý neduh, který jsem pod sluncem viděl: vlastníkovi je ke zlému bohatství, jež stráží.* ¹³ *Po úmorné lopotě může o bohatství přijít a syn, jehož zplodil, stojí s prázdnou rukou.* ¹⁴ *Jako vyšel z života své matky, nahý zase odchází, jak přišel, a za svoje pachtění si nic neodnese, ani co by se do ruky vešlo.* (Kaz 5:9-14)

Bratři a sestry, zůstaňme oběma nohama na zemi! Majetek, který máme dnes, zítra mít nemusíme. Anebo naopak: Majetek, který dnes máme, zítra může vlastnit někdo jiný. Protože peníze budou, my ale nebudeme. Žádnou naději do těchto věcí nekládejme.

3) A teď zase chvíli pozitivně. Pavel nás totiž jen nenapomíná. On nás i povzbuzuje. Motivuje nás, mohli bychom říct. Říká nám: **Konejte dobro a buďte bohatí v dobrých skutcích, štedří, dobročinní, a tím si strádejte dobrý základ pro budoucnost, abyste obdrželi pravý život.**

To zní jako návod k záslužnictví a skutkaření, že? *Buďte dobří a Bůh vám odplatí věčným životem...* Ne, nebojte se! Není to výzva k tomu, abychom si zasloužili spasení, abychom dobrými skutky Boha přesvědčili, že nás má vzít na milost a odvděčit se nám věčnou radostí v jeho svaté přítomnosti. Apoštol Pavel mockrát v životě řekl, že člověk je spasen pouhou Boží milostí – a ne svými skutky, byť by byly sebelepší. Pavla nemůžeme podezřívat z toho, že by v závěru svého života úplně otočil a jádro svého učení začal vidět jinak.

Je tomu právě naopak! Jemu jde o víru, která se prokazuje dobrými činy. Jen se zamysleme: Čím bohatý člověk prokáže svou víru v Boha? Ještě lépe: Čím bohatý člověk prokáže svou důvěru v Boha, svou bytostnou, životní, skutečnou závislost na Bohu? Jak nejlépe bohatý člověk prokáže, že není pyšný, ale je pokorný před Bohem? Jak nejlépe ukáže Bohu, sobě i bližním, že nedoufá v nejisté bohatství, ale v Boha, který ho tím vším obdařil?

No přece tak, že sám sebe dokáže ochudit. Že s tím majetkem, který od Boha dostal, podnikne dobré věci – na úkor sebe sama. Pomůže druhým lidem, kteří strádají a právě jeho pomoc potřebují. Přispěje lidem, kteří jsou na tom špatně. Koupí nebo věnuje dobré věci z toho, co sám má – těm, kteří nemají ani zlomek toho, co má on sám. Jestli v tobě koluje skutečná víra v Pána Ježíše, který za tebe dal úplně všechno, co měl a čím byl, jestli opravdu důvěřuješ Bohu, že ti – díky Kristu! – ve svém království připravuje ten pravý a krásný život, pak to uděláš. A uděláš to ochotně a rád!

Proto Ježíš říká bohatému mladíku:

- *Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne.* (Mt 19:21)

Pán Ježíš ho vyzývá k tomu, aby začal – možná poprvé v životě! – skutečně důvěřovat Bohu. Aby se na něj spolehl. Aby se jemu odevzdal. Ježíš ho vede k tomu, aby doufal v Boha – a ne v sebe a ve svůj majetek.

A proto Ježíš naopak chválí chudou vdovu – a ne všechny ostatní, daleko bohatší návštěvníky chrámu. Protože ona se uměla spolehnout na Hospodina. Dala mu nazpět všechno, co v tu chvíli měla. Odevzdala se do jeho péče. Kristus ji nechválí za dobrý skutek. On vyzdvihuje její skutečnou, oddanou víru v Boha!

- *"Vpravdě vám pravím, že tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní. ⁴ Neboť ti všichni dali dary ze svého nadbytku, ona však ze svého nedostatku; dala všechno, z čeho měla být živa."* (L 21:3-4)

Ano, je velmi snadné říkat, že důvěřujeme Hospodinu. Ale žít podle toho – to je daleko náročnější...

Někoho by teď mohlo napadnout: *Tak fajn, to se mám zbavit svých úspor, abych dokázal, že důvěřuji Bohu a spoléhám se na něj? To mám obsah své peněženky spláchnout do záchodu, nebo s tím zatopit?* Samozřejmě že ne! Bůh nám nedal to, co nyní máme a vlastníme, jen tak pro nic. Nedal nám to proto, abychom se toho zbavili. To by bylo spíš pohrdání Boží dobrotou než zbožný čin.

My jsme bohatí, že? To už jsme řekli. A Pavel nám dnes radí: *Použijte to své bohatství k tomu, abyste ještě více zbohatli.* Ano, rozmnožit naše bohatství – k tomu nás apoštol vede! Máme se stát – skrze to bohatství, co máme – bohatými v dobrých skutcích. Tedy: Štědří a sdílní. Společenští. To znamená: Ti, kteří mají na srdci širší společenství lidí, ne jen sebe. (Ne nadarmo právě na Neděli díkůvzdání naše církve pravidelně pořádá Sbirku pro Sociální a charitativní pomoc...)

Právě dnes můžeme zcela konkrétně myslet a pomáhat těm, kteří od Boha v tuto chvíli nedostávají tolik, co my. Bůh nás obohatil proto, abychom my obohatili ty, které Bůh neobohatil tolik jako nás samotné. Z 2. listu Korintským slyšíme:

- ¹³ *Nejde o to, aby se jiným ulehčilo a vy byli přetíženi, nýbrž abyste na tom byli stejně. ¹⁴ váš přebytek pomůže nyní jejich nedostatku, aby zase jindy jejich přebytek přišel k dobru vám ve vašem nedostatku; tak nastane vyrovnání, ¹⁵ jak je psáno: 'Kdo měl mnoho, tomu nic nepřebylo, a kdo málo, neměl nedostatek.'* (2K 8:12-15)

Ano, i tak se můžeme na Boží prozřetelné jednání ve světě dívat. Nás obdaroval proto, abychom se uměli ochudit. Abychom pomohli z lásky druhým lidem. Abychom se více spolehli na Boha. A ty druhé neobdaroval proto, aby díky nám byli o něco bohatší. Aby byli Bohu vděční, že se i o ně stará, že i na ně pamatuje – právě skrze nás.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty ses kvůli nám a pro nás stal chudým. Sestoupil jsi do našeho světa, stal ses obyčejným člověkem, nechal ses pověsit na kříž, kde jsi nakonec zvítězil nad veškerým zlem. Tvou chudobou jsme my zbohatli. Máme všechno, co k životu potřebujeme, známe navíc tebe, milujeme tě a důvěřujeme ti, že nás už nic a nikdo od tebe neodloučí. Dej, Pane, abychom si uvědomovali, jak moc jsme ve skutečnosti bohatí. A veď nás k tomu, abychom se snažili duchovně i hmotně pomáhat těm, kteří naši pomoc, náš zájem, naši péči potřebují. Amen.*